

היום נלמד בעזרת ה':

זבחים דף ה

רמי ריש לקיש על מעוהי בי מדרשא ומקשי: ריש לקיש שכב בבית המדרש על בטנו ופניו כלפי קרקע, והקשה על משנתנו שאמרה 'כל הזבחים שנשחטו שלא לשמן כשרים אלא שלא עלו לבעלים לשם חובה' -

אם הזבחים כשרים הם, ירצו (= יעלו לבעלים לשם חובה), **ואם אין מרצין, למה הם באין?** [ריש לקיש לא ידע עדיין את הדרשה שהגמ' לעיל דרשה מהפסוק "מוצא שפתיך".]

אמר לו ר' אליעזר אלעזר: אין זו קושיא, שהרי מצאנו קרבנות הבאים לאחר מיתה שהם כשרים ולמרות זאת לא מרצין.

דתנן: וכפי שלמדנו במשנה במס' קינים - אשה שילדה, וכעת חייבת להביא עולה וחטאת כדין יולדת, והביאה את חטאתה ואח"כ מתה, יביאו היורשים את עולתה. אבל אם הביאה את עולתה ומתה, לא יביאו היורשים את חטאתה, לפי שהלכה למשה מסיני שחטאת שמתו בעליה הולכת למיתה. ע"כ המשנה שם.

מהרישא של המשנה שם מוכח שמקריבים קרבן למרות שהוא לא מרצה לבעלים, שהרי אין כפרה למתים, וכמו כן אתה ריש לקיש אל תתפלא על כך שזבחים שנשחטו שלא לשמן כשרים ולא עלו לבעלים לשם חובה.

א"ל מודינא לך בעולה דאתיא לאחר מיתה: אמר לו ריש לקיש - אני מודה לך בעולה ששחטה שלא לשמן שכשרה אפילו שאינה מרצה, שהרי מצאנו (שם במס' קינים) שהיא באה אפילו לאחר מיתה. אבל מנין לנו שאשם ששחטו שלא לשמן כשר? שהרי הדין הוא שאשם לא בא לאחר מיתה, וא"כ קשה לי מנין שהוא כשר אפילו שאינו מרצה.

א"ל הרי מחלוקתך בצידו, רבי אליעזר אומר אף האשם: אמר לו רבי אלעזר - הרי משנתנו מביאה מחלוקת בדין זה, שאמרה משנתנו 'רבי אליעזר אומר אף

האשם שנשחט שלא לשמו פסול, וזה מסייע לדברך, שסברתך כמו שיטת רבי אליעזר במשנה שאשם שנשחט שלא לשמו פסול כיון שהוא לא בא לאחר מיתה.

אמר ריש לקיש על רבי אלעזר - **זהו שאומרין עליו אדם גדול הוא? קאמינא אנא משנה שלימה ואת אמרת לי ר' אליעזר?! כלומר אני הקשיתי מ'סתם' משנתנו (= חכמים) הסוברת שאשם שנשחט שלא לשמן כשר, ואתה מביא לי סיוע מדברי רבי אליעזר שחולק ופוסל? והרי הקושיא שלי היא לשיטת חכמים!**

אלא אמר ריש לקיש אפתח אנא פתחא לנפשי: אני אתרץ בעצמי מדוע הם כשרים ולא מרצין. **"מוצא שפתיך" וגו' "האי נדבה נדר הוא" כו' כדלעיל:** כלומר כמו שהגמ' הביאה לעיל (ד:) את הלימוד מהפסוק **"מוצא שפתיך תשמר ועשית, כאשר נדרת ליהוה אלהיך נדבה אֲשֶׁר דְּבַרְתָּ בְּפִיךָ"**, וכפי שביארנו שם.

יתיב רבי זירא ורבי יצחק בר אבא, ויתיב אביי גבייהו, ויתיב וקאמרי וכו': היה קשה להם התירוץ של ריש לקיש, שהרי ריש לקיש הקשה מדוע אשם שנשחט שלא לשמן כשר והרי הוא לא בא לאחר מיתה, והוא תירץ את הפסוק **"מוצא שפתיך"** וכו'. והרי אפשר לדחות את התירוץ ולומר שדווקא סוג קרבן שבא בנדר ונדבה (שעליו מדבר הפסוק הנ"ל) אפשר להקריבו והוא לא מרצה לבעלים, אבל קרבן שאינו שייך בנדבה כגון אשם (= אי אפשר להתנדב קרבן אשם), אם הוא נזבח שלא לשמו לא יקריבו אותו כלל.

אמר להו אביי: אמר להם אביי - ריש לקיש לא למד מהפסוק **"מוצא שפתיך"** שאפשר להקריבו, אלא רק שהקרבן לא עולה לבעלים לשם חובה אלא לשם נדבה. וכך למד ריש לקיש: את ההיתר להקריבו לומדים מהפסוק **"וְשָׁחַט אֹתָהּ לְחֻטָּאת"**, "אותה" בא למעט שרק את החטאת צריך לשחוט לשמה ואם לא שחטה לשמה פסולה, אבל שאר קדשים ששחטן שלא לשמן כשרים, ואולי תאמר שהם יעלו לבעלים לשם חובה? לכך נאמר **"מוצא שפתיך"** ללמדנו שהקרבן לא עולה לבעלים לשם חובה אלא לשם נדבה.

שאלו אותו האמוראים הנ"ל - **ואימא הבא בנדר ונדבה לייתי ולא לירצי, אשם ארצויי נמי לירצי:** א"כ אולי נאמר שקרבנות הבאים בנדר ונדבה מותר להקריבם ואינם מרצים לבעלים, אבל אשם יקרב וגם מרצה לבעלים, כיון שאנו לומדים מ"אותה" שלא צריך לשחוט את שאר הקדשים לשמן, ואת הדין שהם לא עולים

לבעלים לשם חובה לומדים מנדר ונדבה, וא"כ אשם שלא בא בנדבה אין לנו לימוד שלא ירצה לבעלים.

אמר להם **אביי**: אי אפשר לומר שאשם שנזבח שלא לשמו מרצה, כיון שיש לנו קל וחומר מקרבן עולה, ומה עולה שאינה מכפרת על איסור לאו אינה מרצה (אם נזבחה שלא לשמה, שהרי היא הופכת לנדבה), אשם שמכפר על איסור לאו בוודאי שאינו מרצה (אם נזבח שלא לשמו).

שאלה: אפשר לפרוץ את הקל וחומר - **מה לעולה שכן כליל**: יתכן שעולה לא מרצה כיון שהיא עולה כליל (= כולה) על המזבח, ומחמת שהיא חמורה לכן החמירה בה התורה שאינה מרצה, אבל אשם שלא עולה כליל אולי כן מרצה.

תשובה: **שלמים יוכיחו**: שלמים שלא עולים כליל ובכל זאת לא מרצים יוכיחו שגם אשם שלא עולה כליל אינו מרצה.

שאלה: אפשר לפרוץ - **מה לשלמים שכן טעוין נסכין ותנופת חזה ושוק**: ואולי מחמת חומרא זו החמירה בהם התורה שאינם מרצים, אבל אשם שאינו טעוין נסכים וכו' כן מרצה.

תשובה: **עולה תוכיח**: שאינה טעויה נסכים וכו' ובכל זאת אינה מרצה, וא"כ גם אשם שאינו טעוין נסכים וכו' אינו מרצה.

וחזר הדין: כלומר כעת אפשר לפרוץ שוב 'מה לעולה שכן כליל' ושוב אפשר לתרץ משלמים, נמצא **שלא ראי זה כראי זה ולא ראי זה כראי זה**, דהיינו שבכל דבר יש חומרא אחרת (= עולה כליל, שלמים טעוין נסכים ותנופה), וא"כ אי אפשר לומר שאינם מרצים מחמת החומרא המיוחדת שיש בכל אחד מהם, אלא **הצד השווה שבהן שהן קדשים ושחטן שלא לשמן כשירין ואין מרצין, אף אני אביא אשם שהוא קודש ושחטו שלא לשמו כשר ואינו מרצה**, כלומר אלא הטעם שאינם מרצים הוא בגלל שיש בהם משהו ששווה בשניהם, דהיינו שגם עולה וגם שלמים הם 'קדשים', ואם שחטם שלא לשמן כשרים ולא מרצים לבעלים, א"כ גם אשם שיש בו את אותו דבר, דהיינו שהוא 'קדשים', אם שחטו שלא לשמו כשר ואינו מרצה.

שאלה: אפשר לפרוך - **מה להצד השווה שבהן שכן ישנו בציבור:** עדיין אין אשם דומה לעולה ושלמים, שהרי עולה שייכת גם בקרבנות ציבור, וכן שלמים (כגון כבשי עצרת), ומחמת חומרא זו החמירה בהם התורה שאינם מרצים, אבל אשם שהוא קרבן יחיד אולי כן מרצה.

תשובה: **תודה תוכיח:** שהיא אינה קרבן ציבור ובכל זאת אם נשחטה שלא לשמה אינה מרצה, וכמו כן אשם אינו מרצה.

שאלה: אפשר לפרוך - **מה לתודה שכן טעונה לחם:** שהמביא קרבן תודה צריך להביא עם הקרבן ארבעה מיני לחם, ומחמת חומרא זו החמירה בה התורה שאינה מרצה, אבל אשם שלא טעון לחם אולי כן מרצה.

תשובה: **עולה ושלמים יוכיחו:** שאינם טעונים לחם ובכל זאת אינם מרצים, וכמו כן אשם אינו מרצה.

וחזר הדין: כלומר כעת אפשר לפרוך שוב שעולה ושלמים ישנם בציבור, ושוב אפשר להוכיח מתודה, נמצא שלא ראי זה כראי זה ולא ראי זה כראי זה, דהיינו שבכל דבר יש חומרא אחרת (= תודה טעונה לחם, עולה ושלמים שייכים בקרבנות ציבור), וא"כ אי אפשר לומר שאינם מרצים מחמת החומרא המיוחדת שיש בכל אחד מהם, אלא **הצד השווה שבהן שהן קדשים ושחטן שלא לשמן כשר ואינו מרצה, אף אני אביא אשם שהוא קדש ושחטו שלא לשמו כשר ואינו מרצה,** כלומר אלא הטעם שאינם מרצים הוא בגלל שיש בהם משהו ששווה בשניהם, דהיינו שעולה ושלמים ותודה הם 'קדשים, ואם שחטם שלא לשמן כשר ואינו מרצה לבעלים, א"כ גם אשם שהוא 'קדשים' אם שחטו שלא לשמו כשר ואינו מרצה.

שאלה: אפשר לפרוך - **מה להצד השווה שבהן שהן באין בנדר ונדבה:** עדיין אין אשם דומה לעולה ושלמים ותודה, לפי שהם באים בנדר ונדבה ואילו אשם לא בא בנדבה.

אלא אמר רבא: נאמר בתורה "זאת התורה לעלה למנחה ולחטאת ולאָשָׁם ולמלואים ולזבח השלמים", הקיש הכתוב את האשם לשלמים, מה שלמים שהן 'קדשים' אם שחטן שלא לשמן כשרים ואין מרצין, אף אני אביא אשם שהוא

'קדשים' שאם שחטו לא לשמו כשר ואינו מרצה, וכעת כבר אי אפשר לפרוך 'מה לשלמים שכן טעונים נסכים' וכו', לפי שאין משיבים על ההיקש.

קושיא: מאי חזית דאקשת לשלמים? אקיש לחטאת! והרי בפסוק הנ"ל כתוב גם "חטאת", וא"כ מדוע אתה מקיש את האשם לשלמים, תקיש אותו לחטאת, שכשם שחטאת שנשחטה שלא לשמה פסולה כך אשם שנשחט שלא לשמו פסול.

תירוץ: הא מיעט רחמנא "אותה": כלומר לעיל (בעמ' הקודם בדברי אביי) הבאנו את הפסוק "וְשַׁחַט אֹתָהּ לְחַטָּאת", "אותה" בא למעט שרק את החטאת צריך לשחוט לשמה ואם לא שחטה לשמה פסולה, אבל שאר קדשים (כולל אשם) ששחטן שלא לשמן כשרים.

*

יתיב רב הונא ורב נחמן ויתיב רב ששת גבייהו ויתיב וקאמרי: ישבו רב הונא ורב נחמן וישב לידם רב ששת. אמרו רב הונא ורב נחמן את השאלה הבאה.

קשיא ליה לריש לקיש וכו': ריש לקיש הקשה למעלה (בעמוד א') לרבי אלעזר מדוע קרבן אשם שנשחט שלא לשמו כשר (אך הבעלים לא יצאו ידי חובה)? הרי אשם שמתו בעליו אינו קרב, משום שאי אפשר להקריב אותו לשם כפרה על בעליו. ואם כן הוא הדין שאשם שהוקרב שלא לשם בעליו (או לשם קרבן אחר) לא יהיה כשר, כי לא הקריבו אותו לשם הכפרה הראויה לבעליו. (ודוקא קרבן עולה שקרב לאחר מיתת הבעלים, כשר גם אם הוקרב שלא לשמו, אך לא קרבן אשם). זו היתה קושייתו של ריש לקיש. רבי אלעזר לא ענה לו תשובה.

וקשה על רבי אלעזר, מדוע הוא לא תירץ לריש לקיש שיש מקרה שקרבן אשם כן קרב לאחר מיתה בסופו של תהליך. והיינו אם מתו הבעלים של הקרבן אשם, הבהמה רועה עד שיפול בה מום ואז מוכרים אותה וקונים בכסף קרבן עולה (ל'קייץ המזבח' - לזמן שהמזבח ריק מקרבנות אחרים). אם כן, גם אשם שמתו בעליו, בסופו של תהליך מהכסף שלו מקריבים קרבן, והקרבן כשר למרות שאין לו בעלים. ולכן גם אם נשחט שלא לשמו הוא יהיה כשר.

אמר להו רב ששת - אשם למאי קרב למותרו, חטאת נמי מיקרב קרבה מותרת: אמר להם רב ששת תירוץ. אתם מדברים על 'מותר אשם' שקרב, כלומר על הדמים

שלו שקונים מהם עולה כנ"ל. אך אם כן גם בחטאת המותר שלה קרב. והיינו במקרה שהקדיש שתי חטאות 'לאחריות' כלומר שאם אחת מהן תאבד יתכפר בשניה, והיא לא נאבדה והוא הקריב אחת מהן, השניה רועה עד שיפול בה מום ומוכרים אותה וקונים בדמים שלה עולה. ואם מתו הבעלים לפני שהקריבו את העולה הזו, מקריבים אתה לאחר מיתתם (כי הבעלים כבר התכפרו בחטאת הראשונה).

אם כן אנו רואים שלמרות ש'מותר חטאת' מוקרבת לאחר מיתת הבעלים, אפילו הכי אם הקריבו את החטאת עצמה שלא לשמה היא פסולה. ואם כן העובדה שמקריבים את 'מותר הקרבן' (= קרבן שנקנה מדמי הקרבן הראשון) לאחר מיתת הבעלים, אינה קשורה לעובדה שאם הקרבן עצמו נשחט שלא לשמו הוא יהיה כשר. ולכן גם באשם, אמנם 'מותר אשם' קרב בלי בעלים, אבל אשם עצמו אינו קרב לאחר מיתת הבעלים, ולכן צריך להיות שגם יהיה פסול אם יוקרב שלא לשמו. וריש לקיש צודק בקושייתו מדוע קרבן אשם כשר שלא לשמו.

דחיית תירוץ של רב ששת: חטאת אף על גב דקרבה מותרת מיעט רחמנא הוא:
באמת יש קשר בין זה שמותר הקרבן קרב, לזה שהקרבן עצמו צריך להיות כשר אם הוקרב שלא לשמו. רק שיש לימוד מיוחד בקרבן חטאת "חטאת הוא" ללמד שצריך להקריב אותה דוקא לשם חטאת, ואם הוקרבה שלא לשמה פסולה.

קושיא: אשם נמי כתיב ביה הוא: הרי גם בקרבן אשם יש לימוד כזה "אשם הוא", ומדוע אם הוקרב שלא לשמו הוא כשר?

תירוץ: ההוא לאחר הקטרת אימורים הוא דכתיב: באשם כתוב "אשם הוא" לאחר הקטרת האימורים. והרי רק הדם מעכב (כי הכפרה תלויה בדם), ולכן אם לא הקטירו את האימורים הקרבן כשר. ואם כן לא יתכן שהפסוק בא ללמד שחייבים להקטיר את האימורים לשמו, כי כאמור הקטרתם אינה מעכבת.

הגמרא מביאה את המקור לדברים מכרייתא, **כדתיא אבל אשם וכו'.**

ואלא הוא למה לי? אם כן למה באמת נאמר "אשם הוא"? והתשובה - ללמד על מה שאמר רב הונא אמר רב. אשם שמתו בעליו, דינו שירעה עד שיפול בו מום ויקנו בדמיו עולה. אם מתו בעליו ואמרו ב"ד ליורשים 'הוציאווהו וירעה', ולקחו אותו

לפני שנפסל בו מום ושחטו אותו 'סתם' כלומר לא לשם אשם. הדין הוא שהקרבן כשר בתור קרבן עולה, בגלל שבכל מקרה בסופו של דבר הוא יגיע למצב של עולה (לאחר שיפול בו מום ויקנו בדמיו עולה). אמנם כל זה דוקא כשהוא 'ניתק לרעיה', כלומר שב"ד ציוו להוציא אותו לרעיה שאז הוא ניתק מאשם ונהפך להיות 'בסתם' כעולה. אבל אם הוא לא ניתק, כלומר שלקחו אותו לקרבן לפני שב"ד ציוו להוציא אותו לרעייה, הוא פסול, כי הוא עדיין נשאר בתור אשם. ואת זה לומדים מ"אשם הוא" שהוא נשאר בקדושת אשם עד שב"ד ינתקו אותו כנ"ל.

*

יתבי רב נחמן ורב ששת ויתיב רב אדא בר מתנה גבייהו: ישבו רב נחמן ורב ששת וישב לידם רב אדא בר מתנא. רב נחמן ורב ששת שאלו. למדנו לעיל שרבי אלעזר ענה לריש לקיש על שאלתו הנ"ל (שאשם שאינו קרב לאחר מיתת הבעלים גם לא יהיה כשר אם הוקרב שלא לשמו), מצאנו קרבנות שאם מתו הבעלים שלהם מקריבים אותם והם כשרים, למרות שהם לא מרצים על הבעלים. והיינו בקרבן יולדת שמתה, ששורשיה מקריבים אותו לאחר מיתתה.

הקושיא היא, מדוע ריש לקיש לא ענה לרבי אלעזר - אמנם הקרבנות שבאים לאחר מיתת הבעלים אינם מרצים על הבעלים שמתו, אבל הם כן מרצים על עבירות שעשו היורשים שמביאים אותם.

אמר להן רב אדא בר מתנה: איך אפשר לומר כן ביולדת שמתה. כי אמנם היא ילדה, אבל האם בניה ילדו? ולכן לא יתכן שהקרבן שלה יכפר גם עליהם.

דחיית תירוצו של רב אדא בר מתנא: מתקיף לה רב אסי: ומניין לנו שאם היולדת (שלא מתה) חייבת כמה פעמים על ביטול מצות 'עשה', היא לא מתכפרת בקרבן עולה שמביאה על הלידה? (כי עולה מכפרת על עשה, ועל לאו הניתק לעשה). כלומר בודאי שהיא מתכפרת בקרבן הזה על כל העבירות 'עשה' שיש לה. ואם כן גם כשהיא מתה והיורשים שלה מביאים את העולה שלה, הם מתכפרים על עבירות 'עשה' שיש להם.

קושיא: למימרא דקניא להו וכו': מהדברים עולה שהקרבן עולה של היולדת שמתה קנו ליורשים שלה, כי אחרת לא יתכן שהם יתכפרו בקרבן שאינו שלהם.

אך קשה על כך מדברי רבי יוחנן שאמר - מי שמת והשאיר קרבן מנחה שהיה אמור להקריבו, ויש לו שני בנים, המנחה קריבה ואין בה חיסרון של 'שותפות'. כלומר יש דין שקרבן מנחה אינו יכול לבוא בשותפות (כפי שלומדים מהנאמר במנחה 'נפש'). אמנם כאן במנחה של היורשים אין חיסרון של שותפות. מוכח שהבנים לא קונים את המנחה, כי אחרת הם היו שותפים בה ולא היה ניתן להקריב אותה.

קושיא הפוכה: ולא קניא להו? וכו': וכי הבנים לא קונים את המנחה? הרי רבי יוחנן אמר שבנים שירשו בהמת קרבן מאביהם אינם 'ממירין' בה, כלומר הם לא יכולים לעשות אותה 'תמורה' (= האומר על בהמת חולין שתהיה תמורת הקרבן, בהמת החולין מתקדשת, ובהמת הקרבן נשארת בקדושתה).

אם נאמר שהבנים קונים את הבהמה, מובן מדוע הם לא יכולים להמיר אותה. כי בתמורה יש דין מיוחד ששותפים לא יכולים לעשות תמורה (כי כל פרשת תמורה נאמרה בלשון יחיד כדלקמן). אבל אם הם לא קונים את הבהמה, מדוע הם לא יכולים להמיר אותה?

תירוץ: שאני התם דאמר קרא "אם המר ימיר" וכו': אין זה קושיא. כי למרות שהבנים לא יורשים את הבהמה, יש גזירת הכתוב שהם לא יכולים להמיר אותה. כתוב "ואם המר ימיר", המילה "המר" מיותרת ללמד שגם יורש יכול לעשות תמורה. אמנם מכיון שכתוב זאת בלשון יחיד, לומדים מכאן שדוקא יורש אחד עושה תמורה ולא שני יורשים (גם אם נאמר שהם לא שותפים כי הקרבן לא קנוי להם).

מתקיף לה רב יעקב מנהר פקוד: אם כן גם לגבי מעשר שני נאמר כן. דהיינו יש דין שהמחלל פירות מעשר שני על כסף צריך להוסיף חומש שנאמר "**ואם גאל גאל איש ממעשרו חמשיתו יסף עליו**". המילה "גאל" מיותרת ללמד שאם הבעלים מתו והשאירו פירות מעשר שני, הבן יכול לחלל אותם והוא מוסיף חומש. אך לכאורה גם כאן נאמר כמו בתמורה, שדוקא יורש אחד יוכל לחלל ולא שניים, כי כתוב "גאל יגאל" בלשון יחיד. וזה אינו נכון.

תירוץ: שאני מעשר: מעשר שני שונה מתמורה. כי במעשר שני גם אם האבא עצמו היה שותף בו עם עוד מישהו, הוא היה יכול לחלל אותו, משום שלא מצאנו שהתורה מיעטה שותפים. ולכן גם היורשים יכולים לחלל בשותפות. מה שאין כן

בתמורה ששותפים אינם יכולים לעשות תמורה, ולומדים זאת מכך שכל הפרשה של תמורה נאמרה בלשון יחיד.

אמר ליה רב אסי לרב אשי: מזה עצמו שהפסוק מלמד שירוש אחד יכול להמיר את הבהמה שירש מאביו, מוכח שהקרבן קנוי לו. כי אם אינו קנויה לו הוא לא יכול להמיר אותו, כדלהלן.

והאמר רבי אבהו א"ר יוחנן: שלושה דברים בענין אדם המשלם מהממון שלו את חובתו של חבירו:

א. המקדיש מוסיף חומש. המקדיש את בהמתו לקרבן עבור חבירו, ולאחר מכן נפל מום בקרבן, וצריך לפדותו מההקדש בבהמה אחרת. אם המקדיש פודה את הקרבן הוא צריך להוסיף חומש, אבל אם חבירו (המתכפר בקרבן) פודה אותו אינו צריך לתת חומש. כי לענין זה המקדיש נחשב 'הבעלים'.

ב. דין נוסף באותו מקרה; והמתכפר עושה תמורה. דהיינו אם המיר את הקרבן הקדוש בבהמה אחרת, גם הבהמה השניה נהיית קדושה כמותו. דוקא החבר המתכפר יכול לעשת תמורה, ולא המקדיש. כי המתכפר זכה בקרבן והוא נחשב הבעלים של הקרבן, והדין הוא שרק הבעלים יכול לעשות תמורה.

ג. התורם מפירותיו שלו על פירות של חבירו. התורם מקבל את טובת ההנאה מכך. דהיינו שאם יבוא ישראל שביתו נשואה לכהן, ויתן לו כסף בכדי שיתן את התרומה לנכד שלו הכהן, התורם מקבל את הכסף. כנ"ל.

על כל פנים בדין השני שאמר רבי יוחנן, אנו רואים שרק הבעלים יכול לעשות תמורה. ואם כן מוכח שהקרבן קנוי ליורש!

דחייה: **מקיבעא לא מכפרא מקופיא מכפרא:** ליורש אין כפרה קבועה כי הוא לא הבעלים של הקרבן, אבל יש לו כפרה חלשה. ולכן לגבי תמורה היורש יכול להמיר, כי יש לו כפרה חלשה (והדברים מתאימים עם דברי רבי יוחנן ש'המתכפר עושה תמורה'). אבל לגבי מנחה שירשו הבנים, הם יכולים להקריב אותה בגלל שלא חלה כאן שותפות. והטעם, כי אין ליורשים כפרה גמורה בקרבן הזה משום שהם לא בעלים גמורים על הקרבן, ולכן הם גם לא נחשבים שותפים בו.